

## POSTANOWIENIE

11 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

na posiedzeniu niejawnym 11 października 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku A. G.

z udziałem R. S., I. S., K. W., M. K., P. K., M. S., M. D., K. K., K. W., E. K., Gminy Zawoja, Spółki w Z., Skarbu Państwa - Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

o ustanowienie drogi koniecznej,

na skutek skargi kasacyjnej Spółki w Z.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie

z 14 lutego 2023 r., II Ca 1704/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wnioski K. W. i Skarbu Państwa - Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem

zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzwonne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca Spółka w Z. powołała się na istotne zagadnienia prawne wyrażające się w pytaniach, po pierwsze, czy fakt wykonywania „(...) szeregu działań prowadzących do naruszenia zabytkowej substancji nieruchomości nie jest w świetle art. 145 k.c. okolicznością decydującą dla ustanowienia drogi koniecznej”, po drugie, czy brak udziału w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji uczestnika postępowania powinien skutkować uchyleniem orzeczenia sądu pierwszej instancji i po trzecie, czy wojewódzki konserwator zabytków powinien zostać wezwany do udziału w sprawie „(...) o ustanowienie drogi koniecznej zabudowanej budynkiem wpisanym do rejestru zabytków.”.

Powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

Wątpliwości powołane we wniosku nie czyniły zadość wskazanym wymaganiom i to w stopniu oczywistym. Z motywów wniosku nie wynikało, dlaczego rozstrzygnięcie powołanych problemów nie jest możliwe przy

wykorzystaniu dotychczasowego szerokiego orzecznictwa Sądu Najwyższego, jak i wypowiedzi doktryny, w tym precyzujących kryteria decydujące o przebiegu drogi koniecznej (art. 145 § 2 i 3 k.p.c.) (por. w nowszej judykaturze np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2021 r., V CSKP 89/21 i z dnia 20 października 2023 r., II CSKP 716/22 oraz powołane tam orzecznictwo), jak również, z jakich przyczyn – z uwzględnieniem dotychczasowego dorobku jurysprudencji – ich rozstrzygnięcie będzie realizować publicznoprawne, ponadindywidualne cele skargi kasacyjnej.

Niezależnie od tego, powołane wątpliwości odrywały się od wiążącej Sąd Najwyższy podstawy faktycznej zaskarżonego postanowienia (art. 398<sup>13</sup> § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.), zważywszy, że Sąd Okręgowy ustalił m.in., w ślad za Sądem Rejonowym, iż wytyczony szlak nie naruszy konstrukcji budynku dworca, nie utrudni korzystania z jego pomieszczeń i nie będzie stanowił zagrożenia dla osób korzystających z pomieszczenia gospodarczego. Co się natomiast tyczy braku udziału w sprawie wojewódzkiego konserwatora zabytków, z czym skarżąca wiązała część podnoszonych we wniosku wątpliwości, należało ograniczyć się do spostrzeżenia, że powołany w skardze art. 95 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (jedn. tekst: Dz. U. z 2024 r., poz. 1292), w brzmieniu znowelizowanym ustawą z dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury (jedn. tekst: Dz. U. z 2019 r., poz. 1591), nie ustanawia dla wojewódzkiego konserwatora zabytków uprawnień do występowania w sprawach cywilnych „z zakresu ochrony zabytków” (por. także – w odniesieniu do stanu prawnego poprzedzającego wejście w życie powołanej nowelizacji – postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2009 r., III CSK 336/09).

Należało zatem odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 w związku z art. 13 § 2, art. 391 § 1 i art. 398<sup>21</sup> k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 1 w związku z art. 391 § 1, art. 398<sup>21</sup> i art. 13 § 2 k.p.c., nie dostrzegając podstaw do odstąpienia od zasady wyrażonej w tym przepisie.

[SOP]

r.g.